УДК 378.018.8:373.3.011.3-051]:[316.77:81'373.45]-043.83:373.3.091.3](045)

https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-11(29)-1212-1224

Колісніченко Ангеліна Іванівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови та методики її навчання, факультет іноземних мов, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, м. Умань, тел.: (04744) 4-05-20 https://orcid.org/0000-0002-2727-5042

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПЕДАГОГІЧНИХ КЕЙСІВ

Анотація. У статті досліджено використання педагогічних кейсів як ефективного інструменту професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів цієї ланки освіти. Зазначено, що іншомовна комунікативна компетентність є одним із ключових завдань сучасної початкової освіти, що передбачає розвиток мовленнєвих, соціокультурних і когнітивних навичок учнів для успішного спілкування англійською мовою. У праці проаналізовано теоретичні основи кейс-методу, його переваги у педагогічній освіті та взаємозв'язок з іншомовною підготовкою. Педагогічні кейси розглянуто як моделювання реальних навчальних ситуацій, які потребують аналізу, прийняття рішень та практичного застосування педагогічних стратегій. Використання кейсів стимулює розвиток критичного мислення, креативності, уміння працювати в команді та адаптуватися до індивідуальних потреб учнів. У статті запропоновано приклади кейсів для підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності у початковій школі, орієнтованих на формування мовленнєвої активності, подолання бар'єрів у спілкуванні та створення інтерактивних завдань. Наведено приклади педагогічних кейсів, які поєднують методику навчання англійської мови, англійську мову, педагогіку та психологію. З'ясовано, що використання педагогічних кейсів дозволяє підвищити якість професійної підготовки, оскільки моделює реальні виклики, з якими зіштовхуються вчителі у початковій школі, забезпечує готовність до їх вирішення і сприяє розвитку професійної рефлексії, надаючи можливість учителям вдосконалювати навчальний процес. Зроблено висновок, що впровадження педагогічних

кейсів у професійну підготовку майбутніх учителів є необхідним для ефективного формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи в умовах сучасних освітніх викликів.

Ключові слова: педагогічні кейси, професійна підготовка майбутніх учителів, початкова школа, іншомовна комунікативна компетентність, здобувачі початкової освіти, навчання англійської мови, інтерактивні методи навчання, комунікативний підхід, компетентнісний підхід.

Kolisnichenko Anhelina Ivanivna Candidate of pedagogical sciences, Associate Professor of English and its Methodology Teaching Department, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, tel.: (04744) 4-05-20, https://orcid.org/0000-0002-2727-5042

FUTURE TEACHERS' TRAINING FOR THE FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE DEVELOPMENT OF PRIMARY EDUCATION LEARNERS THROUGH PEDAGOGICAL CASES.

Abstract. The article explores pedagogical cases as an effective tool for the professional training of future primary school teachers to develop students' foreign language communicative competence for this level of education. It is noted that foreign language communicative competence is one of the key tasks of modern primary education, which involves the development of students' speech, sociocultural and cognitive skills for successful communication in English. The paper analyzes the theoretical foundations of the case method, its advantages in pedagogical education and its relationship with foreign language training. Pedagogical cases are considered as real educational situations modelling that require analysis, decision-making and practical application of pedagogical strategies. The use of cases stimulates the development of critical thinking, creativity, and the ability to work in a team and adapt to the student's individual needs. The article offers examples of cases for training future teachers for professional activity in primary school, focused on the formation of speech activity, overcoming barriers in communication and creating interactive tasks. Examples of pedagogical cases that combine the methodology of teaching English, English, pedagogy and psychology are given. It was found that pedagogical cases allow to improve the quality of professional training, through the real challenges that teachers face in primary school, ensure readiness to solve them and promote the development of professional reflection, enabling teachers to improve the educational process. It is concluded that the introduction of pedagogical cases in the professional training of future teachers is necessary for

the effective development of foreign language communicative competence of primary school students in the conditions of modern educational challenges.

Keywords: Pedagogical cases, professional training of future teachers, primary school, foreign language communicative competence, primary education learners, English language teaching, interactive teaching methods, communicative approach, competency-based approach.

Постановка проблеми. Початкова освіта закладає основу для навчання впродовж життя, тому вкрай важливо, щоб майбутні вчителі володіли необхідними теоретичними знаннями, ефективними засобами та практичними уміннями для розвитку іншомовної комунікативної компетентності учнів у початковій школі. Інноваційні методи навчання для майбутніх учителів початкової ланки освіти є пріоритетом у професійній підготовці, а інтеграція педагогічних кейсів є динамічним підходом до підготовки майбутніх учителів. Вивчаючи можливі сценарії реального світу, майбутні вчителі можуть подолати розрив між теорією та практикою, покращуючи свої навчальні стратегії та, зрештою, стимулюючи залучення учнів початкової школи до вивчення англійської мови, та підняття їхнього рівня володіння мовою. За допомогою цього дослідження реалізується завдання висвітлити критичну роль освітніх програм підготовки вчителів у формуванні компетентних фахівців іноземних мов загалом та англійської зокрема, які можуть надихнути та значно розширити можливості наступного покоління учнів.

Комунікативна компетентність охоплює не лише здатність говорити та писати іноземною мовою, але й навички розуміти та брати участь у значущій взаємодії. Для учнів початкової школи розвиток цієї компетентності є життєво важливим, оскільки це покращує їхні когнітивні здібності, культурну обізнаність та соціальні навички. Таким чином, програми підготовки вчителів мають надавати пріоритет розвитку цих компетентностей у майбутніх педагогів. Це вимагає переходу від традиційних методів навчання, орієнтованих на граматику, до більш комунікативних підходів, які заохочують активну участь і застосування мовних навичок у реальному житті. Шляхом впровадження у професійну підготовку майбутніх учителів стратегій розвитку комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти, відбувається тренувальний процес, що залучає їх до створення відповідного навчального середовища, яке сприятиме впевненості здобувачів початкової освіти у спілкуванні та ентузіазму щодо вивчення англійської мови загалом. Такий тренувальний процес може бути реалізований шляхом використання у процесі підготовки майбутніх учителів педагогічних кейсів.

Інтеграція педагогічних кейсів у підготовку майбутніх учителів пропонує потужний метод для підвищення ефективності навчання. Такі кейси забезпечують багаті контекстом сценарії, які відображають складність динаміки класу та взаємодії учнів. Аналізуючи та обговорюючи ці кейси, майбутні вчителі можуть розвинути навички критичного мислення та навчитися орієнтуватися у викликах, з якими вони можуть зустрітися в різних освітніх умовах. Цей підхід до навчання на основі досвіду не тільки зміцнює теоретичні знання, але й заохочує співпрацю між однолітками, сприяючи спільній практиці, під час якої вони можуть ділитися думками та стратегіями. Крім того, педагогічні кейси можуть бути адаптовані для вирішення конкретних проблем, пов'язаних з навчанням іноземних мов, що робить їх особливо актуальними для вчителів-початківців.

Незважаючи на очевидні переваги включення педагогічних кейсів у підготовку вчителів, наразі у системі освіти залишається низка викликів, які потребують вирішення. Багато програм підготовки вчителів усе ще фокусуються на теоретичних знаннях, а не на практичному застосуванні, що негативно впливає на готовність майбутніх учителів до реальних ситуацій у класі. Крім того, вивчаючи навчальні компоненти з переліку освітніх програм, майбутні вчителі отримують методичну підготовку, що акцентується на навчання здобувачів середньої та старшої школи, оминаючи особливості роботи з молодшими школярами. Часто можуть заважати інституційні бар'єри, які перешкоджають застосуванню інноваційних методів навчання, такі як лімітування в освітніх програмах або брак ресурсів для впровадження навчання на основі конкретних випадків. Щоб подолати ці перешкоди, освітнім закладам важливо застосувати більш гнучкий підхід до підготовки вчителів, який надає пріоритет практичному досвіду та постійному професійному розвитку. Вирішуючи ці виклики, ми розглянемо можливості для створення більш ефективного шляху підготовки кваліфікованих вчителів, які зможуть задовольнити потреби здобувачів початкової школи у контексті формування іншомовної комунікативної компетентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Передусім нашу увагу привернули дослідження присвячені змісту та особливостям підготовки майбутніх учителів іноземних мов. Так, у праці науковиці Леврінц М. описано ґенезу проблеми фахової підготовки вчителів іноземних мов та аналіз стану її вивченості у зарубіжних психолого-педагогічних дослідженнях, а також узагальнення основних науково-емпіричних й теоретико-практичних напрацювань. У результаті дослідження було з'ясовано, що існує значне зростання теоретико-практичної бази галузі підготовки вчителів іноземних мов, проте виявлено брак емпіричних досліджень,

необхідних для отримання обґрунтованих відповідей на важливі питання, які витікають із особливостей підготовки й розвитку вчителів іноземних мов [1].

У попередній нашій праці, дисертаційному дослідженні «Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов в університетах Нідерландів», було досліджено закордонний досвід аналізу змісту професійної підготовки майбутніх учителів іноземних мов (на прикладі Утрехтського університету прикладних наук), який включає п'ять освітніх компонентів: іноземну мову (літературу, культуру, граматику); методику викладання та навчання іноземної мови; дослідницький проєкт, здійснений у закладі стажування; педагогіку та психологію розвитку дітей, педагогічну практику. Зміст освітніх програм українських університетів має подібні блоки, два з яких прямо відповідають за формування іншомовної комунікативної компетентності. Вивчення іноземної мови сприяє розвитку саме цієї компетентності у майбутніх учителів іноземних мов, методичний компонент реалізує їх підготовку до формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх учнів. Крім того у цій праці було з'ясовано суть поняття «професійна підготовка вчителя іноземних мов», яке охоплює особистість майбутнього вчителя, його професійну придатність (особисті якості, необхідні для цього фаху); зміст (знання, уміння, навички, тобто професійні компетентності та дотримання стандартів якості освіти); застосування (підходи, методи, зразки для спрямування до певного напряму), тобто професійна підготовка вчителя іноземних мов – це безперервна система академічних заходів різної інтенсивності, спрямованих на відбір осіб, які відповідають вимогам для здобуття педагогічної кваліфікації, що передбачає оволодіння ними комунікативною, лінгвістичною, соціокультурною та іншими професійними компетентностями для реалізації комунікативно-навчальної, виховної, розвивальної та освітньої функцій [2].

Питання формування комунікативної компетентності ставало предметом дослідження багатьох науковців [3, 4, 5, 6]. Частина праць присвячена розвитку комунікативної компетентності у майбутніх учителів англійської або інших іноземних мов під час їх професійної підготовки. Для прикладу наведемо працю автора Васільєвої П., у якій розглядається іншомовна комунікативна компетентність майбутніх учителів іноземної мови та проблема взаємозв'язку іншомовної комунікативної й професійної компетентностей майбутнього вчителя іноземних мов. Результатом дослідження є констатація, що іншомовна комунікативна компетенція є важливою складовою комунікативної культури та невід'ємною частиною підготовки сучасного спеціаліста до подальшого застосування набутих

знань, умінь та особистісних якостей в іншомовному середовищі, проведення міжмовного, міжкультурного та міжособистісного спілкування. Також цінним є авторське визначення поняття: іншомовна комунікативна компетентність майбутнього вчителя – це здатність особи успішно комунікувати, провадити професійну та подальшу навчальну діяльність особи іноземною мовою згідно із завданнями ситуацій іншомовного спілкування в різноманітних міжкультурних ситуаціях із врахуванням лінгвістичних і соціальних правил, яких дотримуються носії мови [7].

Деякі дослідження висвітлюють використання засобів, які позитивно впливають на формування комунікативної компетентності. Науковець Комар О. у своїй статті «Розвиток англомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти за допомогою мобільних застосунків» представляє дослідження особливостей розвитку за допомогою мобільних застосунків комунікативної компетентності здобувачів освіти з рівнем володіння англійською мовою Intermediate факультету іноземних мов Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. У праці досліджено варіативність мобільних застосунків, які можна використовувати у процесі вивчення англійської мови, та можливості їхнього використання для розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти [8].

Низка праць досліджує формування іншомовної комунікативної компетентності школярів різних етапів підготовки у закладах освіти. У рамках нашого дослідження особливий інтерес викликає ланка початкової освіти. Так, автор Редько В. у своїй статті визначає типи та види вправ і завдань, характеризує їх функції для компетентнісно орієнтованого навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи. Свої погляди він ґрунтує на сутності тенденцій розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти, вікових особливостях і потенційних можливостях учнів молодшого шкільного віку. Розглядаючи вправи і завдання основними засобами оволодіння учнями іншомовним спілкуванням, науковець описує їх характеристики та дає рекомендації щодо використання з метою формування іншомовної комунікативної компетентності. У статті представлено та схарактеризовано якісні характеристики навчальної діяльності, яку мають навчитися виконувати з допомогою вправ і завдань учні початкової школи у процесі вивчення іноземної мови [9]. Наукову цінність має також монографія Костікової І., у якій теоретично обґрунтовано технологію варіативного використання організаційних форм навчання іноземних мов молодших школярів, визначено компоненти іншомовної компетентності, а також етапи, критерії, показники, рівні сформованості компонентів технології [10].

Питання використання педагогічних кейсів потрапляло у коло досліджень науковців, наприклад у статті Дмітренко Н. та Петрової А.

вивчається застосування проблемних ситуацій для формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх учителів на заняттях з англійської мови [11]. Втім у ході аналізу наукових джерел було з'ясовано, що використання педагогічних кейсів для готовності майбутніх учителів до формування іншомовної комунікативної компетентності у здобувачів початкової освіти залишилось поза увагою дослідників та потребує детального вивчення.

Мета статті – дослідити можливості використання педагогічних кейсів у курсі методики навчання іноземних мов у контексті готовності майбутніх учителів до формування іншомовної комунікативної компетентності здобувачів початкової освіти та обґрунтувати їх ефективність як інструменту професійної підготовки.

Виклад основного матеріалу.

У нашій праці ми окреслили певні етапи дослідження: визначення теоретичних засад використання кейс-методу у підготовці майбутніх учителів іноземних мов у початковій школі; опис прикладів педагогічних кейсів, які моделюють практичні ситуації викладання англійської мови в початковій школі; аналіз впливу кейсів на розвиток професійних компетенцій майбутніх учителів. Для досягнення поставленої мети дослідження використано комплекс взаємопов'язаних методів дослідження: теоретичні методи – аналіз, синтез, узагальнення та систематизацію, що були використані під час визначення теоретичних засад; емпіричні методи – вивчення та узагальнення педагогічного досвіду, аналіз навчально-методичної документації, що дали змогу виявити схожі та відмінні риси зазначеної проблеми дослідження; системно-функціональний метод – для виокремлення типів кейсів та їх прикладів.

На першому етапі дослідження варто зосередитись на з'ясуванні суті поняття педагогічний кейс. У праці науковиці Швардак М. знаходимо визначення методу кейсів: кейс-метод у підготовці вчителя тлумачиться як метод навчання, що використовує опис (демонстрацію) та аналіз реальних педагогічних ситуацій з метою формування у майбутнього вчителя певного досвіду вирішення проблем у професійно-педагогічній діяльності [12]. Беручи до уваги це визначення, можемо згенерувати поняття педагогічного кейсу, яке може вважатися певним інтерактивним навчальним інструментом, що створює симуляцію реальних або гіпотетичних педагогічних ситуацій, які потребують аналізу, обговорення та прийняття рішень. Вони спрямовані на розвиток професійних компетентностей в майбутніх учителів, здатності вирішувати практичні проблеми у професійній діяльності, формувати критичне мислення, адаптуватися до конкретних викликів освітнього процесу у початковій школі.

Досліджуючи теоретичні засади використання педагогічних кейсів, було визначено їх характерні ознаки:

1. Наявність педагогічної проблеми. Кейс має обов'язково містити проблемну ситуацію, яка потребує позитивного вирішення.
2. Зв'язок з реальністю. Ситуація має бути максимально наближена до реальних умов роботи у початковій школі, та відображати дійсну проблематику.
3. Відсутність єдиного шляху вирішення. Іншими словами – варіативність у пошуку рішень для знаходження позитивного результату.
4. Використання комунікативного підходу. Вирішення кейсу має бути інтерактивним та залучати до обговорення.

Другий етап передбачає опис педагогічних кейсів, які безпосередньо були використані у процесі професійної підготовки майбутніх учителів на заняттях з методики навчання англійської мови. Наведемо перелік нижче.

Сценарії рольових ігор. Розв'язуючи такий тип кейсу здобувачі вищої освіти усвідомлюють необхідність сприяти рольовій діяльності серед учнів початкових класів та спонукає їх знайти рішення, як скерувати учнів у функціональному та контекстуальному використанні мови.

Проєкти культурного обміну. Проєктні кейси передбачають розв'язання проблеми віртуального листування або обміну відео зі студентами з іншої країни, зосереджуючись на комунікативних завданнях, які сприяють культурному розумінню та використанню мови.

Проблемні педагогічні кейси. Такі кейси включають дії з вирішення проблем, щоб знайти рішення. На початковому етапі більшість учнів мають психологічні бар'єри, які перешкоджають спілкуванню, брак комунікації, недостатній словниковий запас, здобувачам вищої освіти пропонується підібрати техніки подолання цих проблем у початковій школі.

Розповідь і творче письмо. Комунікативна компетентність не обмежується лише усною комунікацією, необхідне використання педагогічних кейсів, які вимагають від майбутніх учителів здатності ефективного інструктування та моніторингу роботи учнів початкових класів під час виконання вправ, використовуючи розповіді чи творче письмо. Кейс містить деякі орієнтири, такі як використання підказок, які заохочують учнів створювати власні історії іноземною мовою, зосереджуючись на структурі розповіді та використанні необхідної лексики. У самому кейсі пропонується тема уроку та вимагається продумати шляхи її реалізації.

Інтерактивні ігри та заходи. Створення інтерактивних ігор, які можуть бути проведені у різних режимах, показують здобувачам освіти їх роль і місце у навчальному процесі. Цей тип кейсу демонструє сприяння

залученню максимальної кількості учнів до навчальної діяльності та мотивує їх активно використовувати англійську мову.

Робота з учнями з різним рівнем підготовки. Здобувачам вищої освіти пропонується спланувати заняття, де старші або досвідченіші учні навчають молодших основних фраз або лексики іноземною мовою. Такий підхід не тільки зміцнює розуміння можливості перенесення ролі вчителя з учителя на учня, але й підвищує комунікативну компетентність в учасників навчального процесу, хоча також окреслює певні ризики.

Зворотній зв'язок. Існує необхідність звернути увагу на кейси, які передбачають надання конструктивного відгуку про успішність учнів під час комунікативної діяльності у початковій школі. Майбутні вчителі мають можливість проаналізувати і обговорити ефективні стратегії надання зворотного зв'язку, який заохочує вдосконалення комунікативних навичок, та особливості його формулювання для молодших школярів.

Проблеми управління класом. Одні з найважливіших кейсів є ті, які симулюють виклики керування класом під час уроків англійської мови, що включає планування, організацію роботи, дисципліну. Майбутні вчителі мали змогу обдумати стратегії створення також інклюзивного середовища, яке підтримує комунікативний розвиток усіх учнів.

На третьому етапі дослідження ми здійснили аналіз впливу використання кейсів у підготовці майбутніх учителів іноземної (англійської) мови, та виявили кілька важливих аспектів, які підвищують педагогічну ефективність і готують педагогів до реальних викликів у професійній діяльності. Впровадження у методичну підготовку конкретних педагогічних кейсів є цінною стратегією в освіті вчителів, особливо для розвитку комунікативної компетентності під час навчання мови у початковій школі.

Варто зупинитись на перевагах використання кейсів у підготовці вчителів для початкової школи, які вдалося виокремити внаслідок аналізу змісту кейсів, які були запропоновані у блоці курсу з методики навчання англійської мови здобувачам вищої освіти четвертого року навчання освітнього ступеня бакалавр на тему «Teaching young learners». Першою перевагою є інтерактивне навчальне середовище: використання педагогічних кейсів заохочує здобувачів вищої освіти до активної участі, змушуючи брати участь у вирішенні проблеми усіх, змінюючи таким чином роль пасивного слухача на активного учасника навчальної діяльності, який повинен аналізувати, обговорювати та пропонувати рішення для сценаріїв в умовах реального навчання. Це залучення сприяє розвитку критичного мислення та навичок вирішення проблем, необхідних для ефективної професійної діяльності у подальшій роботі.

Другою перевагою є можливість застосування рішень у реальному житті: педагогічні кейси утворюють зв'язки між теорією та практикою,

симулюючи реальні ситуації, з якими можуть зіштовхнутися майбутні вчителі початкової школи. Таке практичне застосування дозволяє здобувачам вищої освіти усвідомити складність процесу навчання іноземних мов, включаючи міжкультурні аспекти, стратегії залучення учасників навчального процесу, тобто школярів початкової освіти і методи управління класом під час цього процесу. Досвід такої симуляції дає можливість майбутнім учителям початкової школи, краще підготуватися до своєї професійної ролі.

Третя перевага, яку вдалося визначити, пов'язана із розвитком комунікативної компетенції самих здобувачів вищої освіти, адже через обговорення конкретних випадків майбутні вчителі англійської мови можуть покращити свою власну комунікативну компетентність, так як мова викладання навчальної дисципліни «Методика навчання англійської мови» саме англійська. Залучення до вирішення педагогічних кейсів, які передбачають використання мови в автентичних ситуаціях, допомагає здобувачам вищої освіти зрозуміти важливість використання іноземної мови як інструменту, дає відчуття змісту контексту в спілкуванні та готує до ефективного навчання цих навичок своїх майбутніх учнів.

Спільне навчання є наступним позитивним аспектом використання педагогічних кейсів. Навчання вирішувати згенеровані кейси на основі конкретних випадків сприяє співпраці між здобувачами вищої освіти, дозволяючи майбутнім учителям ділитися ідеями та рішеннями. Це середовище для співпраці не тільки накопичує педагогічний досвід, але й допомагає створити сприятливу професійну спільноту, яка може продовжувати працювати після періоду навчання.

Також важливою перевагою є рефлексія та адаптація: Аналіз кейсів спонукає до роздумів над особистими педагогічними практиками та переконаннями, які майбутні вчителі можуть здобувати під час педагогічної практики. З'являється можливість оцінити, які стратегії спрацювали чи ні в певному сценарії, і відповідно адаптувати свої підходи у реальній професійній діяльності. Ця рефлексивна практика має вирішальне значення для постійного професійного розвитку та підвищення ефективності навчання з метою формування іншомовної компетентності.

Під час аналізу використання педагогічних кейсів ми також виокремили низку викликів, які слід враховувати. Передусім це вибір відповідних кейсів, адже важливо вибрати кейси, які є доречними та перегукуються з досвідом учнів. Кейси мають бути ретельно розроблені, щоб відображати реалістичні ситуації, з якими майбутні вчителі можуть зіштовхнутися у професійній діяльності. Для успішного впровадження педагогічних кейсів необхідна ефективна робота викладача з методики навчання іноземних мов, який цілковито володіє роллю фасилітатора, що здатний ефективно

керувати обговореннями, гарантуючи, що всі голоси почуті, зосереджуючись на навчальних цілях. Зрештою ще одним викликом може бути оцінка результатів навчання. Оцінка ефективності навчання на основі кейсів може бути складною за умови відсутності чітких критеріїв.

Висновки. Підсумовуючи дослідження використання педагогічних кейсів у підготовці майбутніх учителів іноземної мови для початкової школи варто зазначити, що цей метод є потужним педагогічним підходом, який посилює активне навчання, сприяє тренуванню вирішення проблемних ситуацій у контексті реального життя, враховуючи умови праці та вимоги професійної діяльності, розвиває комунікативну компетентність здобувачів вищої освіти, розкриваючи можливості для реалізації цього ж процесу у майбутніх учнів початкової школи, заохочує до колаборації та сприяє рефлексивній практиці. Окреслені виклики допомагають попередити виникнення можливих проблем у використанні педагогічних кейсів у процесі підготовки майбутніх учителів для навчання англійської мови у початковій школі, здатних відповідати вимогам сучасного комунікативного та компетентнісного підходів до освіти. Подальші наукові розвідки можуть здійснюватися за такими напрямами: використання педагогічних кейсів для формування іншомовної комунікативної компетентності учнів базової та профільної школи, подолання психологічних бар'єрів у вивченні іноземних мов засобами педагогічних кейсів, роль кейсів у підготовці майбутніх учителів закордоном.

Література:

1. Леврінс М. І. Проблема підготовки майбутніх учителів іноземних мов у зарубіжних психолого-педагогічних дослідженнях. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки.* 2019. № 2. С. 170–176. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2019_2_34

2. Колісніченко А. Професійна підготовка майбутніх учителів іноземних мов в університетах Нідерландів : дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04. Умань, 2020. 273 с.

3. Чубінська Н., Чубінська А.-М., Кобрин В. Дослідження формування іншомовної комунікативної компетентності фахівців: методологічний аспект. *Академічні візії*. 2023. № 26. https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/736

4. Komar O., Kolisnichenko A., Derkach S., Kapeliushna T. Newly qualified Foreign language teachers' adaptation in profession: challenges, problems, first achievements and further prospects. *Advanced Education.* 2021. №8(17). С. 35–45. https://doi.org/10.20535/2410-8286.228211

5. Свириденко І., Кравець О. Є. Формування іншомовної комунікативної компетентності учнів середньої школи засобами відеоматеріалів. *Імідж сучасного педагога*. 2022. №1(202). С. 59–63. https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1(202)-59-63,

6. Дем'янюк Н., Павленко О., Сизенко А. Неформальна цифрова освіта як інструмент формування іншомовної комунікативної компетентності. *Наука і техніка сьогодні. Серія «Педагогіка».* 2024. №1(29). С. 447–458.

7. Васільєва П. Іншомовна комунікативна компетентність: проблеми, підходи, пошуки. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2020. (9). С. 98–108. https://doi.org/10.31874/2520-6702-2020-9-1-98-108

8. Комар О. Розвиток англомовної комунікативної компетентності здобувачів освіти за допомогою мобільних застосунків. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2022. №1(25). С. 136–144.

9. Редько В. Г. Засоби формування іншомовної комунікативної компетентності учнів початкової школи: результати емпіричних досліджень. *Проблеми сучасного підручника*. 2018. № 20. С. 360–372. https://doi.org/10.31499/2307-4914.1.2022.258487

10. Костікова І. І. Навчання іноземних мов молодших школярів: варіативність організаційних форм : монографія / І. І. Костікова, О. С. Казачінер. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 228 с.

11. Дмітренко Н. Є., Петрова А. І. Застосування проблемних ситуацій для формування іншомовної комунікативної компетентності у майбутніх учителів на заняттях з англійської мови. *Іноземні мови*. 2017. №3 (91). С. 23–29. http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1231

12. Швардак М. В. Кейс-метод у процесі професійної підготовки майбутніх учителів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота.* 2014. Вип. 33. С. 209–211. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ Nvuuped_2014_33_65

References:

1. Levrins, M. I. (2019). Problema pidhotovky maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov u zarubizhnykh psykholoho-pedahohichnykh doslidzhenniakh [Foreign language teacher education in psycho-pedagogical research]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. Pedahohichni nauky.* 2. 170–176. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2019_2_34 [in Ukrainian].

2. Kolisnichenko, A. (2020). Profesiina pidhotovka maibutnikh uchyteliv inozemnykh mov v universytetakh Niderlandiv [Future foreign language teacher professional training at the universities in the Netherlands]. *Candidate thesis*. Uman [in Ukrainian].

3. Chubinska, N., Chubinska. A.-M., Kobryn, V. Doslidzhennia formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti fakhivtsiv: metodolohichnyi aspekt [The research of specialists' foreign language communicative competence formation: methodological aspect]. *Akademichni vizii.* 26. https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/736 [in Ukrainian].

4. Komar. O., Kolisnichenko, A., Derkach, S., Kapeliushna, T. (2021). Newly qualified Foreign language teachers' adaptation in profession: challenges, problems, first achievements and further prospects. *Advanced Education.* 8(17). 35–45. https://doi.org/10.20535/2410-8286.228211

5. Svyrydenko, I., Kravets, O. Ye. (2022). Formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti uchniv serednoi shkoly zasobamy videomaterialiv [The formation of foreign language communicative competence of secondary school students by video materials]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. 1(202). 59–63. https://doi.org/10.33272/2522-9729-2022-1(202)-59-63 [in Ukrainian].

6. Demianiuk, N., Pavlenko, O., Syzenko, A. (2024). Neformalna tsyfrova osvita yak instrument formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti [Informal digital education as a tool for the formation of foreign language communicative competence]. *Nauka i tekhnika sohodni. Seriia «Pedahohika».* 1(29). 447–458.

7. Vasilieva, P. (2020). Foreign language communicative competence: problems, approaches, searches and solutions. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. (9). 98–108. https://doi.org/10.31874/2520-6702-2020-9-1-98-108

8. Komar, O. (2022). Rozvytok anhlomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti zdobuvachiv osvity za dopomohoiu mobilnykh zastosunkiv [Development of students' communicative competence by means of mobile apps]. *Problemy pidhotovky suchasnoho vchytelia*. 1(25). 136–144 [in Ukrainian].

9. Redko, V. H. (2018). Zasoby formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti uchniv pochatkovoi shkoly: rezultaty empirychnykh doslidzhen [Means of formation of foreign language communicative competence of primary school students: results of empirical research]. *Problemy suchasnoho pidruchnyka*. 20. 360–372. https://doi.org/10.31499/2307-4914.1.2022.258487 [in Ukrainian].

10. Kostikova, I. I. Navchannia inozemnykh mov molodshykh shkoliariv: variatyvnist orhanizatsiinykh form [Teaching foreign languages to junior high school students: the variability of organizational forms] : monohrafiia / I. I. Kostikova, O. S. Kazachiner. Kharkiv: Shchedra sadyba plius, 2014. 228 p. [in Ukrainian].

11. Dmitrenko, N. Ye., Petrova, A. I. (2017). Zastosuvannia problemnykh sytuatsii dlia formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentnosti u maibutnikh uchyteliv na zaniattiakh z anhliiskoi movy [The use of problem situations for the formation of future teachers' foreign language communicative competence in English language classes]. *Inozemni movy*. 3 (91). 23–29. http://rep.knlu.edu.ua/xmlui/handle/787878787/1231 [in Ukrainian].

12. Shvardak, M. V. (2014). Keis-metod u protsesi profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv [Case method in the process of professional training of future teachers]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia: Pedahohika. Sotsialna robota*. 33. 209–211. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuuped_2014_33_65 [in Ukrainian].